

ST. GEORGE

NEVISTA
PERTRV
TMEHET

TIRIA
VII

„Sf. GHEORGHE“

Redactată de elevii ortodocși români ai liceului:
„Emanuil Gojdu,“ Oradea.

Cuvânt bun...

Multora o să le pară îndrăsneață apariția acestei reviste, pornită din sufletul unor tineri, cărora le lipsește experiența trecutului — zilelor de azi...

Ne plângem mereu de războiul cel mare care a sdruncinat omenirea. Viața s'a schimbat și cu ea omul. Puterile sufletului slăbesc. Păianjenul imoralității își țese firul. Dela mic la mare, azi nu se mai vorbește decât de necinste; de înșelăciune; de furt, minciună etc.

Economia și munca cinstită, cu acestea se mândria neamul nostru odată. Iată de ce pornim să urcăm muntele...

Vom ajunge să vedem răsăritul soarelui, înaintea celorla din vale? „Nimenea, punând mâna pe plug, nu se uită înapoi“ zice cartea sfântă. Vom merge înainte pe cărările nebătute, ne vom face calea bună. Greutăți vom avea! „In lume necazuri și nevoi veți avea, dar îndrăsnii; Eu am biruit lumea“ — zise Mântuitorul lumii, Isus Hristos

Este un teren de activitate! muncind din puterile slabe, zi cu zi vom duce cu noi dorul de scris de care folosindu-ne, vom ști să avem dragostea de cartea românească.

E grea această cale... Va trebui curaj stăruință și jertfă, Va trebui suflet mult, treaz, veghetor al binelui. Va trebui ochiul ager, să pătrundă până în cele mai mici amănunte lucrurile.

Munca puterilor noastre, neprecupețită, va fi sortită să dispară... Nu aceasta, este gândul nostru. „Jertfa pentru binele neamului meu mă face să-mi aștern gândul pe hârtia vieții“ zise odinioară primul sburător Aurel Vlaicu.

Iată pentru ce am sprijinit elevii liceului nostru „Emanuil Gojdu“ — Vor scrie multe chestiuni de ordin moral-național, cultural, istoric, geografic ce vor! Indemnul este pentru a-și manifesta sufletul, judecând, să-și făurească un edificiu, care să aibă o puternică bază, pentru viitorul frumos și falnic al României de mâine.

Moravuri curate și prin dragostea de D-zeu, de cinste, muncă constructivă și cinstită economie, iubirea de adevăr, bine, frumos — cu acestea se împletește cununa României fericite.

Cu Dumnezeu înainte!

diacon C. MOGA

Viața, activitatea și moartea Sf. Apostol Pavel.

După înălțarea la cer a Divinului Invățător, Apostolii în-suflați de Duhul Sfânt și plini de dorința de a arăta Evreilor sublima învățătură a Aceluia pe Care ei L-au răstignit pe lemn, încep să propovăduiască noua lor credință aducătoare de mântuire.

Sfinții Apostoli însă nu predicau decât Evreilor învățatura creștină, căci erau încă în credința că Mântuitorul este numai al lui Israel. Creștinismul era însă o învățătură universală. Trebuia deci să se împărtașească de ea și celelalte neamuri.

Bărbatul care prin geniul său de sămănător de învățătură, asemenea sămănătorului parabolei evanghelice, a răspândit la popoarele păgâne învățăturile sfinte ale creștinismului a fost: Sf. Apostol Pavel.

S'a născut în Tarsos din Cilicia ca fiu al unui iudeu, ce poseda cetățenia romană.

După ce primește o cultură filosofică grecească în orașul său natal, pleacă la Ierusalim unde studiază teologia la Gamaliil cel mai vestit și mai erudit teolog al timpului său. Conform culturai ce o primise, el era menit să ajungă un cărturar, un rabin evreu, menire ce-l umple de ură contra creștinilor, fiind în același timp cel mai aprig apărător al legii mozaice.

Voind să urmărească persecuțiunile creștinilor și în afară de Ierusalim el cere împuternicirea sinedriului spre a putea urmări pe creștini și în orașele chiar în afară de Palestina, în care trăiau iudeii. Însoțit de soldați, el pleacă spre Damasc.

Deodată însă pe drum, se văzu cuprins de un nor luminos, care-l orbi, și-l făcu să cadă în genuchi și din nor un glas se auzi: „Saule! Saule!, pentru ce mă gonești?” Ingrozit de ceea ce auzi și nevăzând pe nimeni el întrebă: „Cine ești Doamne?”, la care glasul îi răspunse: „Eu sunt Iisus pe care tu îl gonești.”

Sf. Pavel fu foarte mișcat de aceste cuvinte și întrebă ce trebuie să facă. Iisus îi spuse să meargă în Damasc unde va găsi pe învățăcelul Anania care-i va spune ce să facă pentru a-și recăpăta vederea. Urmând sfatul dumnezeesc merge în Damasc. Anania îl botează și își recăpăta vederea.

„Jumătățile de cunoștințe te depărtează de D-zeu; cele desăvârșite însă, te apropie.”

Geer (1809—1893)
profesor de Botanică. Elveția.

Văzând această minune el care plecă cu intenția să nimească creștinismul, intră în sinagoga iudeilor și acolo începu să predice despre Mântuitorul. Intre timp însă Iudeii așteptau cu nerbdare întoarcerea lui Pavel din Damasc. Contrar așteptărilor, văzând că Saul în loc să aducă la îndeplinire scopul ce și-l puse, se făcu creștin, ei se revoltară și voiau să-l omoare, dar fu scăpat de creștini, cari îl puseră într'un coș și-l coborîră noaptea peste zidul cetății.

Scăpând astfel de evrei, cari acum îi erau cei mai aprigi dușmani, Saul se duse în Arabia unde petrecu timp de 3 ani numai în meditațiuni și rugăciuni studiind viața și activitatea Mântuitorului.

După 3 ani se întoarse în Tars. Din Tars plecă în Antiohia Siriei de unde începu el cele trei călătorii misionare. În aceste vestite călătorii predică el în: Cipru (aci își schimbă el numele de Saul în Pavel), Asia mică, Troas, Macedonia, Grecia Tesalonic, Athena, Corint, Efes, Galatea, Antiohia și se întoarse în Ierusalim. Pe când plănuia o călătorie misionară până la Roma, Sf. Pavel fu prins de Iudei din a căror mâini cu mare greutate fu scăpat de soldații romani.

Iudeii însă nu erau de loc împăcați cu el și-l prinseră a doua oară, trimițându-l la Cesareea unde nevinovat fu ținut 2 ani în închisoare.

Împrejurările fiind de așa natură, Sf. Pavel căută să se folosească de ele, deaceia profitând de dreptul său de cetățean roman; ceru judecata Cesarului.

După mari primejdii și greutăți pe mare și pe uscat ajunse la Roma unde fu ținut sub pază doi ani și'n care timp n'a încetat o clipă a propovădui Evreilor și neamurilor învățatura Celui ce S'a jertfit pe Golgota. Judecat fiind, nu i-se găsi nici o vină și i-se dete drumul. Dar soarta care îi fuse ursită îl urmări căci în timpul marilor persecuțiuni de pe timpul smintitului împărat Neron își găsi sfârșitul de martir tăindui-se capul la 64 d. Hr.

Astfel și-a împlinit sfânta sa misiune apostolică, pecetluind cu sângele său învățatura sa despre Hristos, acela care a purtat cuvântul mântuirii până departe în lume la regi și la împărați.

Biserica și posteritatea, pentru munca sa uriașă și pentru zelul său neîntrecut cu care a știut să răspândească semințele creștinismului în largul lumii, l-a numit cu drept cuvânt „Apostolul neamurilor“.

Bondar Gheorghe

CI. VII.

Colinde și obiceiuri de Crăciun la Românii din Bihor.

Cea mai mare și cea mai frumoasă sărbătoare a creștinilor este Crăciunul.

Cu ocazia Crăciunului sărbătorim Nașterea Mântuitorului și întronarea vieții creștinești asupra celei păgâne.

La sosirea acestei sărbători toate inimile se umplu de bucurie și bunătate și toată suflarea creștinească se nizuiește să procure o cât mai mică bucurie membrilor familiei, prietenilor și cunoscuților.

Colinda românească caracterizează frumos acest eveniment zicând:

Asta seară-i seară mare
florile delbe.

Seara mare-a lui Crăciun
florile dalbe.

Obiceiurile sunt elementele cari caracterizează într'u câtva un popor și dau timbrul lor național. După obiceiurile de Crăciun de exemplu vom putea caracteriza viața unui popor.

Poporul român în ceiace privește obiceiurile frumoase de orice natură, este destul de bogat și se aseamănă mult prin ele cu popoarele de ginta latină, din care face parte.

Cele mai frumoase obiceiuri ale poporului român sunt cele de Crăciun.

În Bihor la sărbătoarea Crăciunului cu zile și cu săptămâni înainte se fac pregătiri, cu scopul ca sărbătoarea să treacă cu bine și să fie petrecută cu demnitate. Cele mai întrebuițate obiceiuri de Crăciun sunt: *Steaua, Vicleemul, sau Irozii* și așa numita *țurcă*. Copiii din sat au obiceiul, ca în ajunul Crăciunului să treacă din casă'n cauză colindând și urând fericire gazdei. Li se da daruri și li se mulțumește. În unele sate a pătruns și obiceiul orășean al pomului de Crăciun.

Aceste obiceiuri sunt foarte vechi, despre unele se afirmă că ar avea proveniență romană. Ca tot ce-i omenesc, obiceiurile sunt

---

„Educația, care n'are la bază religiunea, răpește omului orice demnitate: sau în cel mai fericit caz, face din el un animal cuminte.“

J. Taine (1828—1893)

Mare cugetător francez.

---

supuse schimbărilor timpului și unele chiar dispar așa că ele se deosebesc de cele originale.

Steaua și vicleimul sunt cunoscute de oricare Român deaceia nu le voi descrie.

Sunt cu mult mai interesante colindele cari se cântă și recitățile de Crăciun

Colindele sunt producțiuni populare foarte vechi. Cele mai multe sunt simple cântece cari se termină cu o urare pentru cei din casă. Subiectul colindelor e foarte variat. In unele se arată întreaga viață a țaranului român, iar în altele viața lui Christos. Sunt colinde în cari rolează preotul, primarul, stăpânul casei ;

„Noi umblăm să colindăm“
 „Pe-astă noapte 'ntunecoasă“
 „Pe cărare-alunecoasă“
 „L'astă casă, l'ăst domn bun“
 „Domnul bun jupân (cutare)“
 „El de veste cum prindea“
 „Inainte ne ieșea“
 „Și-apoi cu vin ne cinstea“ etc.

In alte colinde găsim ocupațiile țaranului nostru, ba își cântă calul, oaia, semănăturile și indeletnicirile sale :

„Ce-i mai bun ca boul bun“ ?
 „Brazdă neagră prăvălește“
 „Grâul roșu răsărește“ !
 „Ce-i mai bun ca calul bun“ ?
 „Că te duce și aduce“
 „Ce-i mai bun ca oaia dalbă“ ?
 „Te hrănește, te'nvește“
 „Și cu miel te dăruiește“.

După fiecare vers al acestei colinde se cântă refrenul „Florile dalbe“. Această colindă o cântă un om îmbrăcat ca Sf. Petru și laudă animalele unui alt om.

In general toate colindele sunt de conținut religios și au tendință moralizatoare. La noi cea mai răspândită colindă este : florile dalbe, care însă are un număr mare de variante, dar toate se cântă pe aceeași melodie și au refrenul „florile dalbe“.

„Sculați, sculați boeri mari
 florile dalbe.
 „Că vă vin colindători,
 florile dalbe.

„Noaptea pe la cântători
 florile dalbe.
 „Și v'aduc un Dumnezeu
 florile dalbe.
 „Să vă mântuie de rău
 florile dalbe etc.

Colinda se termină apoi cu o urare ;

„Și cu toții să trăiți,
 „Intr'n mulți ani fericiți,
 „Și ca pomii să'nfloriți
 „Și ca ei să'mbătrâniți“.

Colindătorii cu steaua și vicleimul cântă de obicei cântări sfinte, mai ales psalmii versificați și cântece despre raiu, iad, despre cei trei crai, Irod, fecioara Maria, și Isus Mântuitorul. Aceste colinde sunt cunoscute și pe la orașe. Un obicei special al ardelenilor și mai ales al bihorenilor este colindatul cu turca. În acest scop cu câteva săptămâni înainte de praznic mai mulți tineri între 20—30 ani se întovărășesc și învață diferite colinde. Unul din ei, cel mai voinic este turcașul. Acesta este mascat cu o haină roșie și cu un cioc de cocostârc prevăzut cu un mecanism destul de isteț așa că trăgând de o sfoară, ciocul se deschide ca și ciocul unei păsări. Turcașul trebuie să fie voinic căci timp de o săptămână cât țin sărbătorile, el trebuie să joace dansuri voinicești cari reclamă multă energie. Turcașul merge în fruntea colindătorilor cari îl însoțesc și cu mai mulți lăutari și tobași. Colindele cântate de tobași sunt de conținut religios și moralizator cum este colinda Crucii care se sfârșește, cu refrenul :

„Și te 'ntoarce cruce 'n masă.“
 „Să fii gazdă sănătoasă.“
 „Să plătești colinda noastră.“

O altă colindă de turcă este colinda lui Sf. Petru, care de obicei este eroul colindelor de turcă, apoi sunt; colinda Maicii Preciste, colinda fetei din casă și altele.

Turcașii sunt primiți în orice casă și cinstiți cu mâncare, beutură și cu daruri.

„Toate epocile cari au avut ca bază *credința*; au fost cele mai strălucite, înălțătoare și pline de roade, atât pentru contemporani, cât și pentru următori.“

poetul *Goethe* (1749—1832).

Refuzul turcașilor este lucru grav și poate produce supărări serioase. Turcașii încep să colinde în prima zi de Crăciun după ieșirea din biserică și merg întâiu la preot, la notar, învățător și apoi la ceilalți fruntași ai satului și-apoi din casă 'n casă. Darurile primite se împart după o normă stabilită înainte.

Un alt obicei de Crăciun este „cucușatul.“ În preseara Crăciunului, copiii, dela 6 până la 15 ani, merg din casă 'n casă să ureze praznic vesel și în schimb primesc câte-un colăcel și alte daruri mici. Când intră în casă ei cântă colinde de diferite subiecte. Uneori se roagă să fie primiți bine;

„Scoală bade fă lumină“

„Facă-ți Dumnezeu hodină“

„Și ne lasă gazdă'n casă“

„Că afară ploaie varsă“ etc.

Primiți în casă și fiind dăruți ei mulțumesc;

Să Vă răsplătească Dumnezeu cu sutele cu miile.

În general toate colindele și cântecele de Crăciun ale noastre cuprind sentimente morale și creștinești cari dovedesc că țaranul român are aceste sentimente. Pagubă că ele se pierd și își pierd originalitatea. Aici aplicăm cuvintele lui Eminescu:

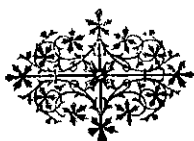
„Unde mergi cu drum de fier“.

„Toate cântecele pier“.

Viața modernă a influențat foarte mult obiceiurile noastre strămoșești amenințându-le cu dispariția. Deaceia ar trebui să se colecționeze aceste obiceiuri căci pot forma un izvor nesecat pentru literatura noastră națională.

Bodea Dumitru

cl. VII.

Dragostea creștină.

Prelucrată: de Anastasiade Ioan.
cl. IV, Liceul Emanuil Gojdu.

„Iubește pe Domnul Dumnezeu tău
cu toată inima ta, cu tot sufletul tău
și cu tot cugetul tău, iar pe aproapele
tău ca pe tine însuși“.

Când Mântuitorul Isus Hristos a spus aceste cuvinte celor ce-L întrebau, care-i cea mai mare poruncă din lege, a încheșat întrînsele tot ce se coprindea în profetii și în legea Vechiului Testament. Atât înainte cât și după venirea Domnului, n'a mai existat o altă lege mai desăvârșită ca aceea pe care a propovăduit-o El omenirii.

Ceeace putem afirmă apoi fără puțința desmințirii este că odată cu venirea Lui pe pământ s'au sfărâmat temelii tiraniei sub apăsarea căruia trăiau popoarele vechi. El proclamă egalitatea ființelor omenești între ele în fața unui singur Părinte atotstăpânit, Dumnezeu; și tot El întărește legătura păcii aducătoare de fericire între indivizii cari alcătuiesc lumea, între univers și creatorul său.

Iubirea este misterul existenței noastre în largul nesfârșitului univers. Dumnezeu este iubire. Din iubirea lui s'a născut lumea cu tot ce cuprinde'n ea. Din iubirea lui a luat ființă omul, care primind rolul măreț de rege al universului, prin iubire trebuiau să se guverneze creaturile și prin iubire trebuie să ne umplem de admirație în fața operei creatorului nostru.

Toate binefacerile, începând cu picăturile de rouă argintii, lipite de firicele de iarbă și până la soarele învăpăiat, a cărui lumină atrage spre sine tot ce înviiază în Univers, nu sunt altceva decât acțiunea neînțeleasă a unei voinți nevăzute, care lucrează tainic, dar energic și viguros, împreună fiind la această lucrare numai de iubirea nespusă față de om.

Iată cum se manifestă iubirea lui Dumnezeu către om! Iată la cât de înaltă demnitate fusese ridicat acesta prin iubirea Aceluia de pe buzele căruia primise binecuvântare, viață și glorie

„Ideia despre bine, este cea mai înaltă și cea mai de seamă știință.“

Platon (427—347).

Omul cade. Lovituri de moarte primește din toate părțile. Sămânța corupției îi otrăvește sufletul. Impărăția întunericului își întinsese puterea cuceritoare asupra întregii lui ființe. O prăpastie adâncă se sapă între inimă și judecată rupe legăturile dintre om și Dumnezeu.

— Dar, minune!... Dumnezeu nu încetează de al iubi; dar trimite chiar pe unicul său Fiu ca să-l întoarcă de pe calea pierzării și să primească moartea pentru mântuirea omenirii.

Toate acestea sunt făcute din iubire, acea putere mistică care unește om cu om și om cu D-zeu, fără de care viața omului în societate ar fi imposibilă. Dragostea stinge învrăjbirile izvorite din egoismul stăpânitor al sufletelor; Dragostea potolește furia războinicilor cari s'ar ucide prin chinuri neînchipuite. Dragostea mângăie pe părinții îndurerați cari trebuie să-și jertfească unicul copil pe altarul sfânt al patriei.

Și toate acestea se datorește unei singure cauze. E refrenul divin ce vibrează în urechile omenirii: Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși... Să plecăm urechea noastră la acest glas divin; înscriem pe cutele inimilor și sufletelor noastre legea nouă și deapururea vie a dragostei creștine. S'o trăim pe această lege, pentru noi și pentru neamul nostru, precum a trăit-o Hristos pentru ei și omenire.. Aceasta ar constitui poate cel mai frumos cadou pe care l-am putea face cerului pentru a dobândi fericire pe pământ și acolo sus.

„Nu văd nimic.“

O veche parabolă indiană spune că, un părinte, luând un fruct copt dintr'un pom rămuros, l-a împărțit în două și, în urmă, arătând fiului său partea pe unde făcuse tăetura l-a întrebat ce vede în ea.

— „Câteva semințe mici,“ fu răspunsul repede al copilului.

— „la una din ele, desfă-o și spune-mi, ce vezi în mijlocul ei?“

— „In mijlocul ei nu văd nimic,“ zise băeatul, încurcat.

— „Copilul meu,“ îi zise tatăl, „în mijlocul seminței, acolo unde tu nu vezi nimic, e ascunsă puțința vieții unui arbore mare, de ale cărui fructe se pot împărțăși sute de oameni, dacă semințele cad pe pământ bun.“

Câte simțiri frumoase, câte semințe de acestea se pierd în fiecare din noi, numai din cauză că nu vedem „nimic“ în ele, întocmai ca și copilul din parabola indiană și nu le dăm nici o importanță. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Câte simțiri înalte și nobile nu se sting în noi, din cauză că nu le dăm atenția cuvenită și nu le dăm răgaz să se desvolte și să se întărească în noi. Numai astfel se poate explica cum inima noastră, așa de susceptibilă și simțitoare, se învârtoșează cu vremea. Năzuința spre bine se deșteaptă din ce în ce mai rar în noi și nu mai facem nici cele mai mici fapte de iubire și de adevăr, cu toate că viața e atât de săracă în ele și are nevoie atât de mult de ele. Ni se pare că mergem pe calea cea bună dar, fără să ne dăm seama rătăcim.

Am citit, nu de multă vreme, o întâmplare, care ne poate edifica asupra adevărului că lipsa de exercitare morală, de punere în valoare a însușirilor bune ce stau ascunse în sufletul nostru, lasă să pătrundă viciul, ce ne va nimici ființa.

Pe vârful unui munte, niște păstori își pășteau turma liniștită. Deodată, se nălță din vârful unui pisc un vultur de toată frumusețea. Atât era de mândru în înălțarea lui și atât de măestos îi era sborul în seninul cerului, că nu se mai puteau sătura privindu-l. Lăsați pradă admirației și gândurilor, abia avură vreme să zărească scena ce le sfășie inima de durere. In sborul lui, vulturul își lasă o aripă, apoi pe cealaltă și, în mai puțin de câteva minute, regele văzduhului, zăcea mort la pământ.

Ce se întâmplase ?

În timp ce pasărea se odihnea fără grijă pe vârful piscului, un șarpe mic, dar veninos, se furișă între penele ei și 'n toiul sborului, îi înfipse veninul în corp, doborând-o la pământ.

Ca și vulturul din întâmplarea amintită suntem și noi oamenii. Trecem prin valurile lumii bravându-le, ni se pare că stăpânim lumea și, de cele mai multe ori, nu observăm că s'a strecurat în noi șarpele păcatului, care ne va ucide sufletul.

Copilul îndurării

Când Atotputernicul voi să facă pe om, cheamă la sfat împrejurul lui pe toți îngerii cei mai de seamă.

„Să nu-l faci!“ zise îngerul dreptății, căci va fi nedrept față de fratele său și se va purta nemilos cu cei mai puțin inzeștrați decât el.

„Să nu-l faci!“ zise îngerul păcii „căci va îngrășa pământul cu sângele semenilor lui; primul născut din neamul lui va fi omorât de fratele său“.

„Sfințenia ta va fi necinstită cu înjurături și minciuni zise îngerul adevărului, „dacă întipărești pe fața lui însuși oglinda chipul credinței“.

Încă nu terminaseră statul când „îndurarea“, cel mai tânăr înger, iubit al veșnicului părinte, se apropie de tronul Lui și cuprinse genunchii, rugându-se. „Fă-l Tată, fă-l după chipul tău; fă-l să fie făptura cea mai dragă din toate creaturile tale. Când toți servii tăi îl vor părăsi, eu vreau să-l caut,, să-l ajut și să schimb cusururile lui în adevărate calități.

Înima lui cea slabă vreau să o fac tare, miloasă și să incline spre îndurare față de cei mai slabi. Când rătăcește calea adevărului și a păcii, când nesocotește dreptatea și cinstea, se va îndrepta prin însăși urmările rătăcirii lui și prin dragoste se va face mai bun.

Părintele oamenilor a făcut pe om o creatură slabă, înclinată spre păcat, dar omul, chiar în greșalele sale, este un școlar al bunătății lui Dumnezeu, un fiu al îndurării și 'un fiu al iubirii, care niciodată nu-l părăsește și 'ntotdeauna îl face mai bun.

R. după Herder.

FOLORICICA.

De-aş aveà o scumpă floare,
Zi cu zi m'aş îmbătà,
Ş-aş cânta dintr'o vioară

Florica mea.

Ce frumoasă şi ce scumpă
Şi ce miros îmi redai.
Scumpă şi frumoasă floare

Ca o zi de Mai.

V. ATANASIU
cl. IV.

Originea și dezvoltarea organismelor.

Savanții, în frunte cu Kant și Laplace admit cumcă sistemul nostru planetar a fost la început o singură masă gazoasă incandescentă.

Din această masă gazoasă în urma mișcării de rotație pe care o avea, s'au desprins părți mai mici sau mai mari, cari apoi răcindu-se în raport cu mărimea lor, constituiesc azi planetele și sateliții lor. Partea cea mai mare din această masă constituie azi soarele care este până azi incandescent.

Pământul face parte din planete și prin urmare a fost când-va incandescent care apoi s'a răcit pe încetul și s'a oprit cu o scoarță formată din substanțe solidificate.

Odată cu formarea coajei pământului oxigenul și hidrogenul cari se aflau în această masă, sub influența mării călduri și a descărcărilor electrice, s'au combinat și au format vaporii de apă cari în urma răcirii scoarței s'au condensat și au format apa.

Tot atunci oxigenul cu Azotul au dat naștere atmosferei. Precum s'a combinat hidrogenul cu oxigenul pentru a da apa, tot așa s'a putut combina oxigenul, hidrogenul, azotul și carbonul ca să ne dea naștere protoplasmei și prin urmare primului organism, aceste combinații s'au făcut bine înțeles în mod evolutiv într'un timp relativ lung și sub acțiunea apei.

Corpurile anorganice care au contribuit la formarea protoplasmei le putem împărți după starea lor în 3 categorii: lichide, solide și gazoase.

Ei bine! protoplasma nu are nici una din aceste stări și dacă vreți le are pe toate în acelaș timp căci ea formează o stare intermediară acestora, o stare numită științificește de imbibițiune sau mai clar o stare vâscoasă.

Protoplasma este formată din mai multe molecule cari din punct de vedere chimic sunt compuse fiecare dintr'un număr fix de atomi de carbon, oxigen, hidrogen și azot și fiecare moleculă este acoperită cu un strat de apă, iar toate formând un complex, iar moleculele cu aceste straturi de apă sunt în continuă mișcare și dela numărul acestor straturi și prin urmare al moleculelor depinde volumul organismului.

Această protoplasmă nu prezintă țesături, este transparentă, e vâscoasă, compusă din nenumărate molecule cari sunt în continuă mișcare.

Mișcarea aceasta continuă constituie primul și cel mai principal fenomen de vitalitate. Prin ea se observă primele manifestațiuni vitale iar ca o consecință și în imediată și strânsă legătură cu aceasta este nutrirea. E natural că neexistând vitalitate nu poate să fie nutrire. Existând vitalitate, nutrirea este neapărat, necesară.

Savanții, de zeci și zeci de ani, cercetează pentru a putea explica cauza mișcării continuă a moleculelor, dar până azi pe terenul acesta nu s'au obținut rezultate destul de precise. Ei explică fazele de nutrire, dar voind să explice cauza, ajung tot la mișcarea continuă. Mișcarea continuă se manifestă, se observă, și se demonstrează, ea există, însă cauza, care a provocat-o n'o poate nimeni explica în mod clar. Poate mai târziu, dar vai atunci se va naște o adevărată revoluție științifică, căci savanții cunoscând cauzele mișcării continue și ca urmare cauzele vitalității, cu probabilitate, ei ar putea da naștere vitalității și pe baza eredității și a adopțiunii ar putea fabrica deci organisme.

Păcală D.

clasa VII-a.

BCU Cluj / Central University Library

S'a schimbat boerul, nu-i precum îl știi.

Titlul acestei disertații, este un vers al fabulei „Boul și vițelul” de Gr. Alexandrescu.

Un bou ajunsese la un rang mare, nu-și mai recunoaște nepotul și nu vrea să-și umilească persoana într'atât, încât să vorbească vițelului, cu care altădată stătuse în grajd.

Poate că acum în perioada postbelică, ca în nici o altă vreme, acest înțelept vers raportat la oameni își găsește aplicare.

Oameni ajunși bogați și surprinși de importanța ce li se dă, își uită prietenii cu cari poate munciseră cot la cot.

Pe toți acești parveniți, căci așa îi numim, îi putem considera, fiind siguri că nu greșim înaintea nimănui: prost crescuți și fără educație. Sunt parveniți a căror suflet și bună creștere nu i-a părăsit când situația lor materială li s'a îmbunătățit.

Cei mai mulți își uită viața trecută și prietenii, căci ei nu s'au acomodat, sufletul lor nu s'a dezvoltat normal, organic și aceasta din mai multe motive: 1) din prostie, nu'și dau seama, 2)

din răutate, deci cu voia, 3) din grandomanie, ca să facă pe mării, 4) din dispreț pentru ce au fost.

Literatura română nu e lipsită de exemple, dintre cari cel mai clasic este, Dinu Păturică. Acest șarpe în trup de om, nu-l mai recunoaște, sau nu mai vrea să-l recunoască pe bătrânul său părinte cu plete albe și de ce? pentrucă se schimbase boerul, nu mai e precum îl știai, și s'ar fi făcut de răs dacă ar fi recunoscut într'un țăran pe tatăl său.

Proverbele populare ce cuprind atâta filozofie, n'au lăsat ne-caracterizați pe parveniți, exemplu: „Țiganul când a ajuns împărat întâi pe tatăl său l-a sânsurat“.

Nu numai în proverbe, dar chiar în poveștile populare avem exemple: „Cei doi oameni cari s'au rugat lui Dumnezeu să le dea, unuia turmă de oi căci va da fiecărui oaspete câte o oaie, celuilalt vin că va cinsti și el pe oaspeți. Dar neținându-și nici unul promisiunea, Dumnezeu le-a luat darurile“.

Exemple mai avem și în „politica“ noastră: cei din opoziție promit „marea cu sarea“ alegătorilor, odată ajunși la putere uită datoriile, obligațiunile și mai ales promisiunile făcute.

Ca încheere putem spune: Să ajungi bogat și să ai averi, nu e nici un păcat și nimeni nu-ți poate imputa nimic. Trebuie însă să știi să te porți și să nu-ți uiți viața trecută. Dumnezeu care ți-a dat atât de ușor bună starea, la fel de ușor ți-o și poate lua, ca și celor doi din poveste.

I. L. cl. VII-a

„Ca de fața șarpelui, fugi de păcat; că de te vei apropia de el, te va mușca. Dinți de leu sunt dinții lui, cari omoară sufletele oamenilor. Ca sabia cea de amândouă părțile ascuțită, este toată fărădelegea; rana ei n'are vindecare.“

Isus fiul lui Sirate XXI. 2—5.

Cartea Înțelepciunii.

„Sf. Gheorghe”

Revista o să apară din 2 în 2 luni.

Numărul de față este lucrat de elevii liceului:

„E. Gojdu” Oradea.

Rugăm pe toți elevii, cari vor să muncească, cât de puțin, să-și trimită manuscrisele, la Liceul „E. Gojdu,” Oradea. Revista „Sf. Gheorghe.” Lucrările bune se vor tipări, iar la sfârșitul anului fiecare va lua un premiu.

COMITETUL:

Președinte :

LUPAȘCU cl. VII.

Vice-președinte :

VIRGIL BULZ cl. VI.

Secretar general :

EMIL CIUREA cl. VI.

Cassier :

NICOLAE NISTOR VII

Controlor :

I. DUMITRESCU cl. VI.

Bibliotecar.

TIRLA I. VII.

Conform statutelor Societății: „Sf. Gheorghe.”
Directorul este d-l profesor Cornel Moga diacon.

CUPRINSUL:

Cuvânt bun	C. M
Viața, activitatea și moartea Sf Ap. Pavel.	Bondar Gh. VII.
Colinde și obiceiuri de Crăciun la Români din Bihor	Bodea D. VII.
Dragostea creștină	Anastasiade I. IV.
Nu văd nimic	* * *
Copilul îndurării	* * *
Floricea-poezie	Atanasiu V. IV.
Originea și dezvoltarea organismelor	Păcala D. VII
S'a schimbat boerul, nu-i precum îl știi.	I. L. VII.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

TIPOGRAFIA DIECEZANĂ ORADEA STR. EPISCOP CIOROGARIU No. 3.

Betia.

DUPĂ LUAREA LEFEI.